

EERSTE OFFICIËLE TYPOGRAFISCHE STADSWANDELING

WANDELEN DOOR STAD VAN LETTERS

MOOIE COMBINATIES VAN GEBOUWEN EN TYPOGRAFIE

Beleef de sneak preview van een typografische stadswandeling door onze hoofdstad. Gids, typografisch kenner en fotograaf Maarten Helle leidt je, nog voordat deze wandeling te boeken is, rond door typografisch hoogstaand Amsterdam.

TEKST JASPER VAN LAAR
BEELD MAARTEN HELLE, JASPER VAN LAAR

Boven: Het Magna Plaza winkelcentrum 'verstopt' de originele letters onder een bord van het voormalig hoofdpstkantoor uit 1895, Nieuwezijds Voorburgwal 182.

Links: Het Algemeen Handelsblad gebouw van architect E. Cuypers pronkt sinds 1903 aan de Nieuwezijds Voorburgwal 234-240 met een prachtige typografische oplossing voor de loze ruimte boven de 'L'.

Midden: Van een afstandje zie je het bijna niet, maar de letters aan het Rokin 69 zijn opgemaakt uit een mozaïek van piepkleine tegeltjes. De architect is G.A. van Arkel.

Rechts: De tegels schikken zich naar de letters van de St. Vincentius Tusschenschool van 1904 op Groenburgwal 30.

Maarten Helle

Middenin de Jordaan werkte hij tien jaar in een kleine zetterij. Tegenwoordig is de geboren en getogen Amsterdammer hij actief als fotograaf, maar Maarten Helle heeft nog steeds oog voor typografie en letters. Het thema van zijn fotografie speelt zich

af binnen het domein van de typografie in combinatie met verschillende gebouwen.

In opdracht van Typevents, organisator van onder meer evenementen rond typografie, geeft Maarten Helle een typografische rondleiding. Vanaf mei, als het weer wat mooier is, neemt hij je voor vijftien euro mee op een wandeling door het centrum van de hoofdstad om je te wijzen op

prachtige en afwijkende letters, die je anders mogelijk zouden ontgaan.

Vanuit zijn interesse voor architectuur, toont hij vooral de symbiose tussen gebouwen en hun

Vaak plakken bedrijven tegenwoordig hun huisstijl op het gebouw

verschillende vormen van typografiegebruik. Wanneer het gebrek aan die samenhang tussen pand en het letterontwerp ontbreekt – zoals dat tegenwoordig volgens Maarten vaak het geval is – kijkt hij daar liever doorheen. Het bord met de commercieel getinte en snelle tekst *Shopping Center* van het Magna Plaza winkelcentrum achter de Dam keurt hij geen blik waardig. Vroeger

deed het pand dienst als hoofdpstkantoor. De oorspronkelijke tekst – *Post- en Telegraafkantoor* – op de gevel is nog achter het nieuwe bord zichtbaar. Maar je moet wel helemaal onderaan het gebouw staan om het te zien.

SYNERGETISCHE TYPOGRAFIE

'Hedendaagse vormen van letters op gebouwen tellen voor mij vaak niet mee. Het klopt gewoon niet. Wanneer typografie geplaatst wordt, zonder rekening te houden met oorsprong van het pand en de omgeving, dan kijk ik daar langs', weet Maarten. Vaak plakken bedrijven en andere organisaties tegenwoordig hun logo en huisstijl op het gebouw. Soms staan die letters dan ook nog eens in een lichtbak, tot ergernis bij Maarten. In Amsterdam zijn volgens Maarten zo'n 320 plekken waar je fraaie letters kunt bewonderen. In 120 gevallen is het ook nog een mooie combinatie van fonts en de architectuur erachter.

PUBLISH ONLINE

Wandel verder door typografisch Amsterdam en bekijk alle informatie hieromtrent op Publish.nl/typewalk

Links (boven en onder): De Firma H.L. Granaat Metaal en IJzerwaren Handel heeft de letters gemaakt uit gebogen metaal. Het gebouw is te zien aan de Oude Schans 11. Rechts (boven en onder): De voormalige Amsterdamsche Courant- en Steendrukkerij 'De Fakkels' op de Reguliersbreestraat 8 dateert uit 1900. Het oude tegeltableau past bij de architectuur, maar de hedendaagse huisstijl van McDonald's hangt letterlijk aan het gebouw en het logo is er net boven ooghoogte geplakt.

Eén van de betere voorbeelden hiervan is het door Maarten zogenoemde 'bitmap avant la lettre' – tekst in mozaïek van geglazuurde tegels. De mozaïek 'The Marine' aan het Rokin, met letters opgebouwd uit kleine tegeltjes is hier een goed voorbeeld van.

Op de Sint Vincentius Tusschenschool zijn de tegels zelfs bepalend voor de lettervorm. Het materiaal is hier deels bepalend voor hoe het eruit ziet; inhoud en vorm zijn hierdoor een mooi geheel. Zowel de letters als de tegels krijgen hierdoor Jugendstil-vormen.

LETTERLIJKE LETTERS

Het materiaal is soms zelfs helemaal bepalend voor de vorm. Als commerciële toepassing gebruikte de firma H.L. Granaat metalen letters die letterlijk in de goede vorm gebogen. Aangezien het bedrijf in metaal- en ijzerwaren handelde, paste deze uitstraling driedubbeld bij de identiteit. Maarten vindt dit het beste voorbeeld van een bedrijfsnaam die de vorm dicteert. En dat is zeker lang niet altijd het geval. De herkomst van de lettervorm heeft vaak weinig of geen relatie met de uiteindelijke letter. Het materiaal speelt dan een te grote rol, kijk maar eens naar de vele letterlichtbakken die bedrijven op hun

Aan de achterzijde van het Tuschinski Theater (1918-1921), ontworpen door architect H.L. de Jong, zijn prachtige reliëfletters te bewonderen. Het is zeker de moeite om in deze Reguliersbreestraat een kijkje te nemen.

gebouw 'plakken'. Of denk aan de schreeuwerige letters van de uitverkoop die je op ooghoogte ziet. Maar die uitingen geeft onze wandelgids dus liever niet al teveel aandacht. Maarten gooit zijn hoofd liever in de nek. En terecht.

INFORMATIE

www.hellebeelden.nl
www.typevents.com

Publish.nl

SPREAD THE WORD!

De website van Publish is geheel vernieuwd: www.publish.nl

Wat vind je op Publish.nl?

- Mogelijkheden om je werk te promoten op de homepage
- Vele sexy designs op Publish.nl/sexy
- Samenwerken aan meer traffic in de URL DROP BOX via Publish.nl/box
- Korte hapklare artikelen over zoekmachine-optimalisatie, 3D, graffiti en meer. Kijk op Publish.nl/reports en Publish.nl/graffiti
- Designer's tips, downloads, softwaretests, reviews, downloads, bijzondere websites en veel meer leuke en interessante info!

Check ook eens Publish.nl/tests, Publish.nl/downloads en Publish.nl/tips

Publish.nl voor creatieve computergebruikers.

De webredactie nodigt iedereen uit om deel te nemen aan ons digitale avontuur!

Publish.nl

WEBSITE VOOR DIGITALE CREATIEVEN